

**Kultuurikomisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XII koosseisu IX istungjärk (12.01.2015 – 19.02.2015)**

- Esimees:** Lauri Luik (RE) alates 14.04.2014
Urmas Klaas (RE) kuni 07.04.2014
- Aseesimees:** Eldar Efendijev (KE) alates 09.06.2014 (komisjoni lihtliige alates 11.03.2014 kuni 03.04.2014 ning alates 05.06.2014)
Mailis Reps kuni 09.06.2014
- Liikmed:** Jaak Allik (SDE)
Tiina Lokk-Tramberg (RE) alates 09.04.2014
Mart Meri (SDE)
Aadu Must (K) kuni 31.10.2013
Liisa-Ly Pakosta (IRL)
Mailis Reps (K)
Paul-Eerik Rummo (RE)
Andrus Saare (IRL)
Yana Toom (K) alates 03.04.2014 kuni 05.06.2014
Urbo Vaarmann (K) alates 04.11.2013 kuni 11.03.2014

Istungite arv

IX istungjärgul pidas kultuurikomisjon kokku **5** istungit, mis olid kõik korralised istungid.

Eelnõud

Enne IX istungjärgu algust oli komisjoni menetluses **13** seaduseelnõu. IX istungjärgul määrati kultuurikomisjon **1** otsuse eelnõu juhtivkomisjoniks ning pärast IX istungjärgu lõppu jääb komisjoni menetlusse **8** seaduseelnõu.

Kultuurikomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu **4 seadust** ja **1 otsus**:

- **Kutseseaduse muutmise seadus (743 SE)**

Seadusega luuakse võimalused töajõuvajaduse seire ja prognoosi ning oskuste arendamise koordinatsioonisüsteemi (OSKA) loomiseks ning kõrvaldatakse senised kutseseaduse rakendamisel tekkinud probleemid. Koordinatsioonisüsteemi on vaja selleks, et koolituste sisu kujundamisel ning koolituste pakumisel või tellimisel saaks paremini arvestada oskuste vajadusega tööturul. Samuti täiendatakse kutseseadust kutseeksami mõiste määratlusega, varasemalt ei ole seaduses kutseeksami mõistet määratletud.

Käesolev seadus jõustub 2015. aasta 1. märtsil.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Mart Meri

Menetlus: menetlusse võetud 13.10.2014; I lugemine 05.11.2014; II lugemine 17.12.2014, III lugemine 14.01.2015

- **Rahvusoooperi seaduse muutmise seaduse (767 SE)**

Seadusega muudetakse rahvusoooperi nõukogu liikmete kinnitamise korda, nende volituste tähtaja kestvust, nõukogu liikmete vastutuse aluseid ning töö tasustamise korda. Lisaks täpsustatakse rahvusoooperi peadirektori kui juhtorganiga sõlmitava lepingu tingimusi.

Käesolev seadus jõustub 2015. aasta 1. aprillil.

Algataja: kultuurikomisjon

Komisjoni esindaja: Lauri Luik

Menetlus: menetlusse võetud 03.11.2014; I lugemine 13.01.2015; II lugemine 10.02.2015; III lugemine 17.02.2015

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seadus (799 SE)**

Seadusega antakse kohalikule omavalitsusele õigus kasutada hariduskulude investearingut toetust ka tugispetsialistide teenuse kulude katmiseks. Seadusega kavandatakse täiendavat õpetajate tööjõukulude katmist, et tagada gümnaasiumi riikliku õppekava täitmine valla või linna ainsas gümnaasiumis seoses õpilaste vähesusega või tagada eesti keelest erineva emakeelega gümnaasiumi õpilastele täiendav tugi eesti keeles õppimiseks. Seaduse kohaselt korraldaksid edaspidi haiglaõpet üksnes riigikoolid. Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse koolide rahastamise sätete muudatustest muudetakse vastavat sätet ka erakooliseaduses.

Käesolev seadus jõustub üldises korras.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Paul-Eerik Rummo

Menetlus: menetlusse võetud 02.12.2014; I lugemine 17.12.2014, II lugemine 11.02.2015; III lugemine 18.02.2015

- **Täiskasvanute koolituse seaduse (798 SE)**

Seadusega määratletakse täienduskoolitusasutuse pidaja mõiste, täienduskoolituse läbiviimiseks majandustegevuste esitamise asjaolud ning sätestatakse nõuded täienduskoolitusasutuse pidamisel ja täienduskoolituse läbiviimisel. Seadus reguleerib ka õpilase õigust õppepuhkusel.

Seadus jõustub 2015. aasta 1. juulist. Eesti keele kursusi pakkuvate koolitajate tegevusloa nõue jõustub alates 2016. aasta 30. juunist, kuna praegune keelekursusi pakkuvate isikute ring on väga erinev ning ühtlustatud nõude jõustumiseks on vajalik piisav üleminekuaj.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindajad: Tiina Lokk-Tramberg; Mart Meri

Menetlus: menetlusse võetud 02.12.2014; I lugemine 17.12.; II lugemine 11.02.2015; III lugemine 18.02.2015

- **„Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ (828 OE)**

Spordipoliitika põhialuste dokumendiga määratakse kindlaks Eesti spordipoliitika visioon, üleriigilised eesmärgid ja prioriteetsed arengusuunad. Spordipoliitika põhialuste kohaselt on sport ja liikumine kõikide demograafiliste ja sotsiaalsete sihtgruppide tegevuse tervistava, hariva, meelelahutusliku ja sotsiaalse toimega osa, mis mitmekesistab kultuuri ja noorsootööd ning panustab integratsiooni, majandustegevusse ja tööhõivesse. Otsuse kohaselt on spordipoliitika põhialused aluseks kõikide spordivaldkonna tegevuste kavandamisele.

Vabariigi Valitsus annab alates 2016. aastast igal aastal Riigikogule ülevaate spordipoliitika elluviimisest.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindajad: Lauri Luik

Menetlus: menetlusse võetud 13.01.2015; I lugemine 21.01.2015; II lugemine 18.02.2015

Menetlusesse jääb 8 eelnõud, mis langevad Riigikogu koosseisu volituste lõppedes menetlusest välja

1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus (1 SE)

Eelnõuga soovitakse hüvitada koolilõuna maksumuses üks euro esimesest kuni kaheteistkümnennda klassini, laiendades hüvitise ka gümnaasiumile.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Lauri Luik

Menetlus: menetlusse võetud 05.04.2011; I lugemine 07.06.2011, muudatusettepanekute tähtaeg 21.06.2011 kell 16.00

2. Koolieelsete lasteasutuste seaduse muutmise seadus (2 SE)

Eelnõuga soovitakse hüvitada toidukulu katmine summas 1,5 eurot koolieelsetes lasteasutustes alusharidust omandavatele 5-7 aastastele lastele

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Kaia Iva

Menetlus: menetlusse võetud 05.04.2011; I lugemine 07. ja 08.06.2011, muudatusettepanekute tähtaeg 21.06.2011 kell 16.00

3. Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seadus (13 SE)

Eelnõuga soovitakse taastada isikutele, kes õppisid enne 01.07.2009 ülikoolis või kõrgkoolis kuni 30. Juunini 2009. Aasta kehtinud õppelaenu hüvitamise tingimused ja kord (õppelaenu hüvitamise õigus kõigile avaliku sektori töötajatele ja õppelaenu osaline kustutamine lapsevanemale, kes oli lõpetanud õpingud ja kasvatas alla viie aastast last).

Algataja: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Urmas Klaas

Menetlus: menetlusse võetud 19.04.2011; I lugemine 15.06.2011, I lugemine 20.09.2011, muudatusettepanekute tähtaeg 04.10.2011 kell 18.00

4. Noorsootöö seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadus (38 SE)

Eelnõuga soovitakse sätestada õpilasmaleva mõiste ning selleks, et suurendada malevakohtade arvu, vabastada tööandja 13-18 aastaste õpilasmalevas töötavatele noortele rahas makstava töötasu pealt tasutavast sotsiaalmaksust.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Lauri Luik

Menetlus: menetlusse võetud 09.05.2011, I lugemine 27.09.2011, muudatusettepanekute tähtaeg 11.10.2011 kell 18.00

5. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 82 muutmise seadus (240 SE)

Eelnõu eesmärk on viia Vabariigi Valitsuse määrus „2012. Aasta riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud tasandus- ja toetusfondi jaotus ning jaotamise ulatus, tingimused ja kord“ kooskõlla põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega. Muudatus on eelkõige vajalik selleks, et võimaldada Eesti valdadele ja linnadele seadustega pandud teenuste osutamist, millest üks on kooliõpilastele vähemalt eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi tagamine.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Liisa-Ly Pakosta

Menetlus: menetlusse võetud 31.05.2012; I lugemine 18.10.2012, muudatusettepanekute tähtaeg 03.12.2012 kell 18.00

6. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (477 SE)

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu eesmärk on üheselt mõistetavalt sätestada, missugusel tingimusel on õpilasel riigieksam sooritatud; kaasata tugispetsialistide teenuse rakendajate ringi ka riik; konkreetselt määratleda õpetaja vahetu õppekasvatustöö maht tema teiste tööülesannete kõrval; taastada õpetajate atesteerimine; säilitada õpetajate ja klassijuhatajate tasu alammäärade kehtestamine vastavalt õpetajatele atesteerimisel antavatele ametijärkudele ka 2014. aastal ning kehtestada palga alammäär ka tugispetsialistidele.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Urmas Klaas

Menetlus: menetlusse võetud 05.11.2013; I lugemine 14.01.2014, komisjoni ettepanek: esimene lugemine lõpetada, muudatusettepanekute tähtaeg 10 tööpäeva

7. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (616 SE)

Eelnõu eesmärk on tagada lisaks munitsipaal-, riigi- ja erakooli statsionaarses õppes põhiharidust omandavatele õpilastele tasuta koolilõuna ka keskharidust omandavatele õpilastele ning suurendada riigi toetuse määra 1 euroni ühe õpilase koolilõuna kohta.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Paul-Eerik Rummo

Menetlus: menetlusse võetud 11.03.2014; I lugemine 15.05.2014, komisjoni ettepanek: esimene lugemine lõpetada, muudatusettepanekute tähtaeg 10 tööpäeva

8. Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 muutmise (823 SE)

Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 27 muutmise seaduse eesmärk on väärtustada koolieelsete lasteasutuste õpetajate tänuväärset tööd ning seista nende heaolu eest. Suur osa õpetajatest – lasteaiaõpetajad – on välja jäetud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud õpetajate palga alammäära määratlusest. Eelnevast tulenevalt on oluline kehtestada riiklik lasteaiaõpetajate palga alammäär ning riigieelarve sihtotstarbelised eraldised omavalitsuste tulubaasi suurendamiseks. Ühelt poolt anname sellega omavalitsustele lisaraha lasteaiaõpetajate palga tõstmiseks ning teiselt poolt tagame lasteaiaõpetajate õiglasema kohtlemise.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Menetlus: menetlusse võetud 16.12.2014

Parlamentaarset kuulamised

1. Erakoolide rahastamine (12.01.2015, 26.01.2015)

Osalesid: Haridus- ja Teadusministeeriumi nõunik Katre Mehine, õigusosakonna juhataja Heddi Lutterus ja õigusosakonna jurist Indrek Kilk nina Rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna juhataja Sulev Liivik

Riigikogu kultuurikomisjon toetas 26. jaanuari 2015 istungil lähenemist, et eraüldhariduskoolide rahastamises ei tohi teha järske muudatusi. Olukorras, kus erakoolide 2015. aasta tegevuskulude katmine on riigi poolt tagatud, soovib komisjon edasi töötada pikemaajalise lahendusega.

„Käesoleva aasta jooksul on vaja leida erakoolide rahastamisele lahendus pikas perspektiivis, arvestades erakoolidega, seal õppivate laste huvidega ning kohalike omavalitsustega,“ ütles kultuurikomisjoni esimees Lauri Luik.

„Tulevasel kultuurikomisjonil on esimene ülesanne leida kõigi osapooltega koostöös mõistlik lahendus ning arvestada, et muudatuste elluviimiseks on vajalik piisav üleminekuperiood, milles peetakse silmas erakoolide toimetulekuvõimalusi,“ lisas Luik.

Riik eraldab 2015. aastal kõigile eraüldhariduskoolidele tegevuskulude katmiseks 6,25 miljonit eurot. Õppekoha tegevuskulu piirmääraks on arvestatud kuni 91 eurot õpilase kohta kuus. Riik tagab kohalikele omavalitsustele vahendid erakoolide kulude katmiseks kolmepoolsete lepingute alusel.

Riigikohus tunnistas 2014. aasta 28. oktoobril oma lahendis põhiseadusega vastuolus olevaks, et riik on andnud kohalikele omavalitsustele riikliku ülesande erakoole rahastada, aga ei ole selleks ette näinud vahendeid riigieelarvest.

2. Eesti Teaduste Akadeemia tegevus (16.02.2015)

Osales: Eesti Teaduste Akadeemia president Tarmo Soomere

3. Teaduse rahastamine (16.02.2015)

Osalesid: Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduse ja teaduse asekanstler Indrek Reimand, teadusosakonna juhataja Taivo Raud ja Eesti Teaduste Akadeemia president Tarmo Soomere